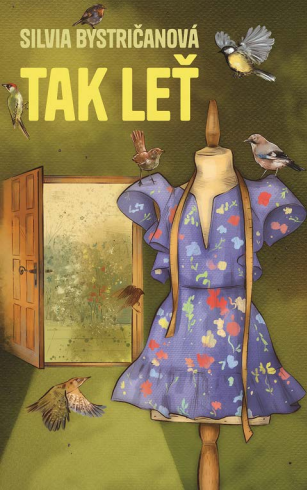

SILVIA BYSTRICĀNOVÁ

TAK LĚŤ

Silvia Bystričanová

TAK LETĚ

Silvia Bystričanová

TAK LEŤ

sloart

Túto knihu venujem čitateľom, ktorí si aspoň raz položili otázku, ako by sa uberal ich život, keby...

Copyright © Silvia Bystričanová 2024
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2024

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-6784-3

„Možno to, čo chápeme najmenej, je to najlepšie, čo nás čaká.“

C. S. Lewis

PROLÓG

Prvé, na čo si zo svojho života pamätala, boli topánky. Jarné tmavomodré poltopánky, ktoré sa zapínali naboku. Mala vtedy štyri, možno päť rokov, keď ich zdedila po sesternici. Neprekážalo jej to. V ich rodine sa dedili hračky, oblečenie aj detské knihy. Prvá bola sestra, potom sesternica a nakoniec ona. *Čakaj, si v poradí.* Niekde tam boli korene jej trepezlivosti. Vedieť čakať, kým na ňu príde rad. S topánkami aj s pozornosťou. Občas sa cítila neviditeľná, ale časom zistila, že jej to v podstate vyhovuje. Mala čas na vlastný svet a nemusela naplňovať ambície rodičov. Na to tu bola jej o dosť staršia sestra.

Dlaňami si prikryla oči, aby sa mohla lepšie sústrediť na spomienku.

Po dlhej zime prišla chladná jar a zdalo sa, že jarné topánky nedostanú šancu. Veľmi jasne si pamätala očakávaný teplý deň, keď konečne dostala od rodičov súhlas obúť si tmavomodré poltopánky. Šťastná vybehla pred dom, kde kriedou nakreslila na chodník škôlku s číslami. Hodila kamienok a nečujne odriekala preskočené čísla. *Jeden, dva, tri, štyri, päť, šesť, sedem, osem.*

Uplynulo štyridsaťšesť rokov a ona dnes, rovnako ako veľakrát predtým, pošepky počítala do osem. Sú to sekundy, ktoré je lepšie preskočiť.

KUVIK OBYČAJNÝ

Všetko mal dopodrobna premyslené. Kadiaľ pôjdu, kde pre spia, kedy musia vyraziť z domu, aby všetko naplánované stihli podľa jeho predstáv. V ruksaku mal zbalené náhradné ponožky, vreckový nožík, náplasť na rany, fľašu s vodou, baterku, pršíplášť a navrchu dve balenia sušienok.

Od vzrušenia nemohol večer zaspať. Prehadzoval sa zbojka nabok, až kým si ho nenašla spomienka na deň, keď pozval Izabelu na prvé rande. Smiala sa, že to nie je rande, lebo sa poznajú od základnej školy a na prvom rande sa predsa dvaja spoznávajú a oni už o sebe vedia úplne všetko. Ocenila však, že Samuel, ktorý bol zvyčajne málovravný, dokázal pomenovať, čo ona už dávno tušila... Že ju má rád viac ako ostatných.

Na prvom rande ju hneď vzal na túru strmým lesom, i keď to neuvážene nazval prechádzkou. Už po chvíli bolo zrejmé, že Izabela nemá kondíciu, preto zvolnil tempo a vzal ju za ruku. Zadýchane si ho doberala, že toto miesto vybral preto, aby sa ho na nič nepýtala a len mlčky kráčala. Vedela, že ticho je spôsob jeho bytia. Možno boli prvý pár, ktorý na prvom rande mlčal. Izabela bola rada, keď vyšli strmým lesom na čistinku, kde uprostred stála veľká skala, pripomínajúca

lavičku s opierkou. Akoby ju tam príroda pripravila pre tých, ktorí zvládli vystúpiť až sem a v tichu zbierali dych na ďalšie kroky.

Odtedy ubehlo dvadsaťsedem rokov a ich manželstvo bolo obdobím šťastia, drobných nedorozumení aj výnimočného pochopenia. Občas mali deň, keď hľadali potrebné slová, ktoré sa nájdu až vtedy, keď si dvaja spolu veľa odžijú. V takých dňoch rátať do osem, aby nič zlé nepovedala a obaja mali šancu nájsť slová, ktoré nebolia. Z ich vzťahu vzišli syn a dcéra. Boli rozdielni rovnako ako ich rodičia. Matilda ešte študovala a mala pokojnú hĺbavú povahu, ktorá jej umožňovala vidieť s prehľadom i to, čo si iní nevšimli. Mala dar pýtať sa aj sepochybňovať úsudok iných a zároveň neuraziť, len prinútiť opätovne o tom premýšľať.

Izabela sa neraz pristihla, ako uvažuje o Matilde s obavou, aby sa v tomto rýchlom svete nestratila a neostala nepochopená. Zakaždým túto myšlienku odohnala, aj keď si bola vedomá, že skôr či neskôr sa vráti. Filip podedil po otcovi silnú vôľu a nezlomnosť a po matke výrečnosť a šarm. Túto kombináciu dokázal zúročiť nielen v práci. Mal rád spoločnosť a nečinnosť považoval za cestu morálneho aj telesného úpadku.

Bránila sa tomu, aby svoje deti porovnávala, no porovnávali ich iní. Filip sa tomu smial, Matilda nad tým premýšľala, obaja však mali vlastný návod na život, a to Izabelu upokojovalo.

Prebrala sa z hlbokého spánku spotená. Neotvorila oči, ale cítila, že manžel nespí. Vždy sa dlho prehadzoval na posteli, kým nezaspal. Nechápal, ako ona môže zaspať už pri prvom dotyku s vankúšom. Otočila sa k nemu a chytila ho za ruku. Vždy to zabralo. Akoby ho dotykem uzemnila a vtedy sa aj jeho tep upokojil. Počkala, kým si ho nájde spánok, opatrne si vytiahla dľaň z jeho dlane a otočila sa na druhú stranu, aby jej nechrápal do tváre.

Počas noci sa ešte niekoľkokrát prebrala, aby cmukaním umlčala jeho chrápanie, ale nakoniec to vždy vzdala a natiahla si cez hlavu paplón. Aj keď mala dobrý spánok, v konečnom dôsledku sa lepšie vyspal on.

Ráno ju zobudila tečúca voda v kúpeľni. Neprekvapilo ju, že manželova posteľ je už prázdna. Ak aj nevedel zaspávať, zobúdzanie mu išlo ukázkovo. Vstával s briezdením a plný energie. Nadvihla hlavu, aby sa pozrela, koľko je hodín. Pri posteli na zemi mala položený budík, ktorý si pamätal socializmus aj manželovu babičku. Prekvapovalo ju, že aj po toľkých rokoch stále funguje. Nedokázala ho vyhodiť, podobne ako sa nevedela zbaviť vecí, ktoré jej pripomínali ľudí z detstva.

Posadila sa na kraj postele a stiahla si z nôh froté ponožky. Práve im pripisovala kúzlo rýchleho zaspávania. Nohy v teple a bezmyšlienkovosť.

„Ervín, vieš, ako mi ideš na nervy?“ prihovárala sa budúmu ospalým hlasom.

Rada dávala veciam mená a pripisovala im ľudské vlastnosti. Pošúchala si temeno hlavy a zívla. Vedela, že sa nesmie zvaliť na posteľ, pretože opäť zaspí. Vstala, ale oči mala otvorené len toľko, aby bezpečne trafila na toaletu. Na chodbe zahliadla v zrkadle svoju rannú podobu. Prebehli jej myslou romantické filmy, kde sú po prebudení ženy učesané, a rýchlo si zahladila vlasy, ktoré jej stáli na temene dupkom a nad ušami boli uležané. Ešte stále jej záležalo na tom, ako vyzerá. Nevzdala to. Niektoré ženy tvrdia, že to robia kvôli sebe, ale Izabela bola presvedčená, že je to sebaklam. To ostatní sú nám zrkadlom.

Vošla do kúpeľne, posadila sa na stoličku a dívala sa na manželovu siluetu v sprche. Mala rada jeho stále pevný zadok a pokožku, ktorá nestarne. Voči ženám s celulitídou, ktoré investujú do krémov nemalé peniaze, sa to javilo ako nespravodlivosť. Zbadal ju, ale pokračoval v sprchovaní.

Rána u Danajovcov boli tiché. Vedel, že Izabele trvá aj pätnásť minút, kým sa celkom preberie zo spánku, a vtedy je vhodné neprihovárať sa jej. Počkala, až sa utrie do uteráka a hodila ho do práčky. Vyzliekla sa, na okamih sa očami dotkli svojej nahoty a obaja pokračovali vo svojom rannom rituáli. Samuel Danaj zapol televízor s naladenou hudobnou stanicou a pridal zvuk. Izabela v mysli počítala do osem, aby nič nepovedala. Ten zvuk ju bolel. Nezapamätateľná melódia a k tomu klip plný takmer nahých exhibicionistov. Nikdy celkom neporozumela, čo sa mu na tom páči, ale v jednej chvíli prestala o tom premýšľať a brala to ako časovo obmedzený úsek dňa, ktorý musí pre pokoj v rodine vydržať. V sprche si umyla vlasy, obtočila okolo hlavy uterák ako turban, ktorý jej pristal, a vošla do kuchyne.

„O deviatej vyrazíme. Stihneš to?“ opýtal sa popritom, ako čakal, kým v kanvici zovrie voda.

„Stihnem.“

Dochvíľnosť považovala za svoju cnosť.

Podal jej šálku s kávou a prenechal jej priestor, aby pripravila raňajky. Odchlipla si niekoľkokrát z kávy, kým hriankovač nevyplul opečené krajce chleba.

Bolo by ťa treba umyť, ale dnes som ako od Ľapákovcov. Vidím, ale nechce sa mi. Vedela, že príčinou slabomyselnosti a nezáujmu rodiny Ľapákovcov bol dramatický nedostatok jódu v tele, ktorý sa odstránil až jodizáciou soli v päťdesiatych rokoch, ale rada sa prirovnávala k tejto rodine, keď ju prepadla apatia či občasná lenivosť.

Hrianky nahrubo potrela cesnakom, položila na ne plátok syra, ktorý sa teplom rozpúšťal, kým k hrianke neprilnul ako milenec. Slastne sa zahryzla. Urobila ešte štyri, odniesla ich Samovi na stôl a potom pripravila šunkové sendviče na cestu. Vedela, ako Samovi v prírode rýchlo vytrávi. Sendviče zabalila do papierových vrecúšok a vložila ich spolu s papierovou taškou do Samovho ruksaka. Vrátila sa do

spálne, aby sa rýchlo obliekla a dodržala sľub. O deviatej bude pred domom.

Svieže počasie popohnalo jej kroky smerujúce k autu. Samo už sedel za volantom, keď za sebou prudko pribuchla dvere. Cmukol. Rovnako ako ona naňho cmuká v noci, keď chrápe. Ten zvuk v preklade znamená, že by aj zvrieskli, ale majú sa radi. V tom c-c-c je prchká zlosť aj trpezlivosť s ľudskou nedokonalosťou.

Bolo 8.59, keď vyrazili. Samo mal zvrátené čelo aj napriek tomu, že sa usmieval. Rád šoféroval a ešte radšej predbiehal. Verila jeho schopnostiam predvídať aj rýchlo reagovať, preto vytiahla z tašky knihu. Vždy čítala dve knihy naraz. Jednu hrubú mala doma a druhú tenšiu nosila so sebou na cesty či len tak v kabelke pre prípad, že by sa vyskytla situácia, pri ktorej môže čítať.

„Čo čítaš?“ zaujímal sa.

„Životopis Michela de Montaigne od Zweiga.“

Posunula sa k oknu, aby jej na písmeňá dopadalo viac svetla.

„Zaujímá ma, čo si myslíš o tomto texte: *V šílených dobách se nestarej o svět. Starej se o sebe, zachraň v sobě, co se zachranit dá. Buduj, zatímco ostatní ničí, pokus se být rozumní uprostřed šílenství. Vybuduj si vlastní svět.*“*

„Nesúhlasím s tým.“

„Ja áno,“ povedala po chvíli.

Ani jeden z nich nemal potrebu ďalej to rozoberať. Vedeli, že majú na vec rozdielny názor a tam sa to končí. V dlhoročnom manželstve je dobré poznať hranicu, za ktorú nemá cenu prejsť, lebo sa tam tvrdohlavo rozpráva len cudzím jazykom, ktorý sa protistrana odmieta učiť. Počas života dospela k záveru, že sú pravdy, ktoré nemajú na jednotlivca vplyv.

---

* (ZWEIG Stefan. *Montaigne – životopis*. Vydavateľstvo Pulchra, 2023, preklad Radovan Charvát)

Cesta ubiehala plynulo a Izabela sa opäť spokojne ponorila do príbehu. Sedela so skríženými nohami, ľavou rukou si pridržiavala bezpečnostný pás, ktorý sa jej neprijemne vtlačal do plného poprsia, a pravidelne prevracala stránky knihy.

„Chce sa mi cikať,“ oznámila bez toho, aby zdvihla od knihy zrak.

„Vydržíš po pumpu?“

„Áno.“

„Nebude to tak ako minule, keď si povedala, že vydržíš, a po chvíli si mi oznámila, že sa už pocikáš a nevydržíš ani minútu?“

„Prečo mi to pripomínaš? Kvôli tebe teraz musím,“ rozhorčene sa naňho pozrela a zavrela knihu.

Teraz budem na to stále myslieť. Hm. Dnes vydržím po pumpu, aby si vedel.

Očami odsúvala všetky autá pred nimi. Snažila sa myslieť na niečo iné, ale nutková myšlienka, že jej mechúr je už naozaj plný a praskne, ju donútila vykriknúť: „Už to nevydržím.“

Nekomentoval to, len rýchlo zastal na najbližšom odpočívadle. Tiež sa mu chcelo cikať, bol však rád, že musel zastať kvôli Izabele. Celé roky súťažili o prvenstvo aj napriek tomu, že pohár pre víťaza vždy ostal doma.

„Môžeme ísť ďalej. Teraz sa už nemusíš ponáhľať,“ povedala s úsmevom, keď si sadla do auta.

„Ty máš čas a ja hodinky. Vyrátal som, o kolkej by sme tam mali byť, aby sme mali priaznivé podmienky na túru.“

Zvyšok cesty prebiehal v tichu, ale očividne to ani jednému neprekážalo. Keď zaparkovali pod penziónom, kde mali rezervovanú izbu, slnko zašlo za veľký mrak, ktorý si predtým nevšimli.

„Poď, vyjdeme hore, kým je fajn počasie, a ubytujeme sa neskôr.“

Nenamietala. Uvedomovala si, aký význam má preňho výstup na tú horu. Vzali si nevyhnutné veci a vybrali sa kamenistou cestou popri zurčiacom potoku. Páčilo sa jej, že ju držal okolo pliec, lebo vtedy musel prispôbiť svoje dlhé kroky jej krôčikom. Vedela, že to Samuel dlho nevydrží, lebo má rád slobodu a svoje tempo, ale aj takéto jeho chvíľkové snaženie ju utvrdzovalo v tom, že ju stále ľúbi. Nie je dôležité, aby bola láska intenzívna ako na začiatku manželstva, dôležité je, aby sa nestratila a hľadali ju kedykoľvek, keď je to možné. Raz on, raz ona a občas sa v hľadaní stretli. Práve teraz mala pocit, že sa v snažení spojili aj napriek tomu, že dnes si nič výnimočné nepovedia a nebudú si nič dokazovať.

Nebola zvyknutá prekonávať takéto výškové rozdiely. Nozdry sa jej chveli, dýchala čoraz hlasnejšie, preto spomalil a pustil z nej ruku, akoby jej chcel vziať farchu z pliec.

„Je tu krásne rovnako ako vtedy,“ povedal s nostalgiou v hlase.

Zastal, aby sa porozhliadol a umožnil jej vyrovnáť kyslíkový dlh.

„Len sa mi zdá, že cesta je akási dlhšia.“

„Dlhšie nám bude trvať, kým sa tam dostaneme,“ doplnil ju.

Z jednej strany chodníka sa k nim skláňali skaliská obrastené rastlinami so žltým okvetím a z druhej strany sa spomedzi hlohu vypínali vysoké stromy.

„Vieš si predstaviť, že by tu tie stromy neboli?“

Pozrela sa s akousi vzdialenou predtuchou smerom k lesu.

„Nie,“ rýchlo odvetil.

„Ja áno. Lenže neviem, čo je strašnejšie. Či to, že si to viem predstaviť, alebo to, čo by to spôsobilo.“

Nad hlavami im preletel kuvik. Izabela sa strhla a započúvala sa. Niekedy mal Samuel pocit, že jeho žena počuje niečo, čo on nie. Pozrela sa na oblohu posiatu bielymi oblakmi.

Kýchla. Vietor odkiaľsi privial peľ kvitnúcej paliny. Ešte raz kýchla.

„Bude pršať.“

„Kdeže,“ mávol rukou a pobral sa pár krokov pred ňu.

„Bude pršať,“ zopakovala hlasnejšie, ale napriek tomu ho nasledovala.

Nedokázala však v sebe premôcť čudný nepokoj.

Pravou rukou siahol do vrecka na ruksaku a vybral sušienky. Jednu podal Izabele a mlčky kráčal ďalej. Zakaždým, keď si odhryzol, zvrtol sa a pozrel, či Izabela vládze. Nebola stavná na dlhé trate a vedel, že s ním išla hlavne kvôli nemu. Ako ju poznal, najradšej by si doma čítala. Jej by stačil malý svet.

Z kríkov vyletel vták. Obaja sa strhli, ale Samuel pokračoval ďalej. Do úst si vložil poslednú sušienku a obzrel sa. Izabela stála asi desať krokov od neho.

„Stalo sa niečo?“ zakričal smerom k nej.

„Ďalej už nejdem.“

„Prečo?“ nechápal a ihneď znervóznel.

„Bude pršať. Bolí ma zlomená ruka, peľ lieta príliš nízko a tie vtáky...“ nedopovedala.

Všetko vnímala ako znamenie.

„Nevymýšľaj a kráčaj. Nebude pršať.“

„Bude,“ stála si za svojím.

Chcelo sa mu kričať, ale vedel, že Izabela funguje len na dobré slovo.

„Bela, poď,“ povedal zmierlivo až prosebne.

Neoblomná tvrdohlavosť jej stisla pery. *On vôbec nepočúva, čo mu hovorím.*

Zvrtila sa a pobrala sa po chodníku naspäť. Spoza pleca ešte zakričala: „Keď tak veľmi chceš a nebojíš sa dažďa, tak choď. Nebránim ti.“

Čmukol. Bol rozhodnutý vyjsť až hore na čistinu. Po chvíli ešte zachytil Izabelino volanie: „Zatiaľ nás ubytujem a počkám ťa v chate.“

Teraz mohol zrýchliť tempo. Rozopol si bundu, ktorá bola kedysi hnedá, ale už bola taká znosená, že získala neurčitú farbu a pripomínala sivosť okolitých kmeňov. Čím bol starší, tým menej chcel nové veci. Izabele tvrdil, že mu nič netreba a donosí to, čo má. V tomto jarnom období sa nebolo v lese veľmi na čo pozeráť. Jar sem prichádzala vzduchom pozvoľna a pomedzi mohutné stromy zosadala k zemi, aby prebudila rastlinstvo, ktoré pár mesiacov nechyrovalo o slnečných lúčoch. Len skaly obrastené machom si pýtali Samov pohľad. Zhlboka sa nadýchol a uznal, že taký hustý mach možno vidieť len vo vlhkom lese. Zostúpil z cestičky. V stave akéhosi odosobnenia registroval všetky vône lesa. Preto mal jar rád. Akoby mu po zime chýbala vôňa zeme, ktorú v lete berieme ako samozrejmosť. Je dobré, keď nám niečo na chvíľu vezmú, pretože potom si všimneme aj to, čo by sme si predtým nevšimli. Človek celý život niečo nachádza a občas niečo stratí.

Z kríkov vyletel kuvik. Sama striaslo od zimy. Zapol si bundu a vtedy zbadal pod spadnutým hnilým konárom dubák. Nahol sa, aby ho opatrne vybral. V šere lesa zle vidieť, ale keď bol na kolenách, naskytol sa mu pohľad na dubáky väčšie ako jeho dlaň. Doteraz nevidel na jednom mieste tak veľa dubákov pohromade. Nikto nevie, prečo sa jeden túla lešom a nenájde ani jeden hríb a druhý padne na kolená a príroda mu ponúkne jedla za košík. Zamrzelo ho, že si košík nevzal, ale spomenul si, že v ruksaku má veľkú papierovú tašku, ktorú Izabela nosí všade so sebou a o ktorej tvrdí, že sa môže zistiť. Uznal, že tentoraz sa nemýlila.

Pozbieral dubáky a spokojne zaklonil hlavu. Napuchrený okraj mračien zúžil úzky pás modrej oblohy. Premýšľal, či sa nemá vrátiť. Odmietal veriť Izabelinej predtuche a rýchlo sa vrátil na cestičku, aby pokračoval vo výstupe. Jeho kroky boli čoraz ťažšie, ale vedel, že už nie je ďaleko od cieľa. Keď vystúpil na čistinu, kde ho vítala obrovská skala v tvare lavičky, víťazoslávne sa usmial. Naplnil svoju predstavu

vrátiť sa sem a to v ňom vzbudilo nečakanú eufóriu. Potreboval ulaviť pleciam aj krížom, ktoré mu v tomto veku spočítavali nadobudnutú hmotnosť a pichli ho presne vo chvíli, keď svedomie driemalo. Spustil z pliec ruksak, vybral sendvič a v duchu zaň manželke poďakoval. Uvedomoval si, že by to mal robiť častejšie aj nahlas, ale obhájl sa pred sebou tým, že sa stará o to, aby jej nič nechýbalo.

Na čistinke bolo teplejšie ako v lese, ale o to viac tu fúkalo. Les zahučal a odrazu sa spustil dážď. Najprv tichý s drobnými kvapkami, ale so silnejúcim vetrom sa zväčšovali aj kvapky. Samuel vybral pršiplášte. Jeden si rýchlo obliekol a Izabelin prehodil cez tašku s dubákmi. Bola by škoda o ne prísť. Vedel, že teraz sa vrátiť nemá význam, preto sa rozhodol prečkať kdesi v tíšine. Prešiel pár krokov a rozhladal sa. Kvapky vody na mihalniciach mu skresľovali pohľad, ale napriek tomu sa mu zdalo, že videl v dialke svetlo. Zažmurkal. Zrak ho nemýlil. Pobral sa za svetlom, aj keď mal pochybnosť, či ho tam ktosi cudzí prichýli. Pred rokmi tu bola len čistina, pár kríkov a stráň, na ktorej sa vtedy pásli ovce. Roky však menia prostredie aj spomienky. Berú im starú tvár.

Keď prišiel bližšie, všimol si, že je to zrub. Pod novovybudovaným prístreškom postrehol zaparkované štvorkolky, ktoré sa tam nepochybne dostali cestou z druhej strany kopca. Nemal v lese rád bežcov ani tých, čo spôsobovali motorkami a skútrami hluk. Podvedome zvrátil čelo. Prial si, aby tu všetko ostalo ako kedysi, keď bol malý chlapec. Nielen kvôli nemu, postarším a starým, ale kvôli tým, čo ešte len prídu.

Zneistel, ale potom si povedal, že nemá čo stratiť, a vošiel dnu. Otriasol sa, aby nedoniesol so sebou dažďové kvapky na pršiplášti. V prítmí chodby mu zahatal cestu obrovský chlap v károvanej košeli a so šatkou uviazanou cez čelo. „Chytil vás dážď,“ skonštatoval a viac sa nepýtal.

Pokynul mu rukou, aby ho nasledoval do kuchyne, ktorá bola aj provizórnym skladom. Mal tam sudy s pivom,

debničky s minerálkou, na sporáku čosi bublalo a bolo vidieť, že zrub obhospodaruje strohá chlapecká ruka.

„Som Samo Danaj,“ predstavil sa a podal vysokému mužovi ruku.

„Teší ma. Mne hovoria Rolf. Ale ináč som Rudo. Vyzlečte si ten plášť a sadnite si. Urobím vám grog,“ vyzval ho muž.

Z vedľajšej miestnosti sa ozval nákazlivý smiech.

„Nevedel som, že je tu zrub. Bol som tu pred mnohými rokmi s manželkou a vtedy tu nebolo nič.“

„Zdedil som po otcovi les a lúky. Nič lepšie sa mi nemohlo stať, bol by som zvlčil. Tu mám vždy plné ruky práce a nemám čas na hlúposti. S partiou sme postavili tento zrub, ktorý cez víkendy funguje pre miestnych ako krčma a pre turistov ako príležitostná ubytovňa. Nechajú tu nejaký keš a majú kde prespať aj čosi zjesť a vypiť. Nič oficiálne, len pre mňa a pre ľudí, ktorí sú mi podobní.“

„Nemám keš, mám len kartu,“ povedal Samo a zamrzelo ho, že nepočúvol Izabeline rady, aby vždy nosil pri sebe aj hotovosť.

„No, tu nie je ani bankomat, ani elektrina. Len benzínový generátor a aj ten akosi blbne.“

Odkiaľsi z útrobu domu sa vytiahol veľký kocúr. Bol to kocúr neurčitej farby s melírovanou srstou, ktorého stretnete v každej dedine túlať sa pomedzi domy. Samo vytiahol z ruksaka sendvič a vybral z neho šunku. Podal ju kocúrovi, ktorý ju zhltol, akoby týždeň nejedol.

„Pažravec,“ skonštatoval Rolf, ale v hlase mal akúsi hrdosť na kocúra, ktorý sa vie o seba vždy postarať.

„Má aj meno?“

„Pažravec. Zje všetko, čo vidí. Najradšej má krty a straky.“

Premeral si Samuela, potiahol nosom a bez ostychu nazrel do jeho ruksaka.

„Prešli ste najdôslednejšou bezpečnostnou previerkou. Môj kocúr pri pohľade na nedôveryhodného človeka prská.

Od vás si vzal šunku. Podťte medzi nás, neľako to urobíme aj bez použitia bankomatovej karty.“

„Aspoň vám pomôžem v kuchyni,“ rýchlo navrhol Samo.

„Viete variť?“

„To nie, ale očistím zemiaky alebo s niečím pomôžem.“

Prvýkrát sa zahanbil za to, že neovláda remeslo také dôležité pre bežný život.

„Na pomocné práce a umývanie riadu tu mám dobrovoľníkov až-až,“ odmlčal sa a opäť potiahol nosom. „Tak predsa ma nos neklamal. Vidím, že les bol k vám dnes štedrý,“ bez ostychu nazrel do papierovej tašky, ktorú mal Samo položenú vedľa ruksaka.

„Vezmite si ich namiesto peňazí.“

Ponúkol mu výmenný obchod a konečne sa necítil ako posledný žobrák.

„Za túto tašku hríbov môžete s nami zostať piť celú noc,“ zasmial sa Rolf, ale myslel to smrteľne vážne.

Položil pred Sama grog a do hrnca prihodil za hrst majoránky.

„Ešte si to niečo pýtalo,“ zadudral a utrel si ruky do utierky.

Pomiešal guláš, nabral z neho do hlineného taniera a postavil ho pred Sama.

Teplé jedlo mu dobre padlo. Keď dojedol, umyl po sebe tanier.

„Vo varení teda nie ste amatér. Guláš bol znamenitý,“ spokojne mľaskol.

„Dík. Varím rád. Chodťte zavolať aj ostatných, kým je guláš teplý.“

Samo otvoril dvere a zakričal do miestnosti plnej mladých ľudí: „Guláš je hotový. Podťte sa najesť!“

Prechádzali okolo neho, občas ho niekto potľapkal po pleci či povedal nazdar. Komunita ľudí, ktorí neriešia, kde sa tu vzal, a hneď ho prijali medzi seba. Samovi to bolo sympatické aj napriek tomu, že boli hluční. Posadali si, kde našli

miesto. Nieкто na zem, nieкто na lavice, len trom dievčatám uvoľnili miesto pri stole. Maličkosť, ktorá o skupine veľa napovie.

„Vážení, Fero už dnes asi nepríde, ale náš piatkový kvíz rušiť nebudeme, lebo les nám zaňho poslal náhradníka,“ prehovoril Rolf.

Samuel sa naňho nechápavo pozrel a hľadal v jeho pohľade odpoveď.

„Nemusíte mať obavu, budete len do počtu. V piatky robíme vedomostný kvíz, ale nečakám, že vedomosťami ohúrite. Otázky pripravuje Faustína,“ ukázal k stolu na vysoké dievča s intenzívnym pohľadom.

Zacítila, že o nej hovoria, preto vstala a podišla k nim.

„To je Samo Danaj,“ predstavil ho a dievčina mu spôsobne podala ruku. Samovi sem celkom nepasovala, ale nechcel sa dať oklamať prvým dojmom.

„Som Faustína, ale všetci ma tu volajú Margaréta. Mám poľských predkov, odtiaľ to meno,“ vysvetlila, aby sa zbytočne nepýtal.

„Faust a Margaréta. Chápete,“ prezradil pointu jej mena Rolf, ale videl, že Samo sa nechytá na tento literárny humor a nechal ho v spoločnosti Margaréty.

„Bol nás nepárny počet, ale teraz už môžeme hrať. To je super. A snažte sa, pretože družstvo, ktoré prehrá, upratuje v sobotu zrub. Aj vecko,“ rýchlo dodala.

Samo v mysli pátral po tom, či vôbec niekedy umýval toaletu. U nich doma to robila Izabela a on bol od toho ušetrený. O to viac zatúžil v tejto chvíli vyhrať, aby nemusel poptupne čistiť takmer verejný záchod.

Jedna dievčina vstala a dala kolovať slamený klobúk so zápalkami. Tí, ktorí si vytiahli zápalku s modrou hlavičkou, patrili do jej tímu.

Samo si spomenul na Izabelu, na pochopiteľný strach oňho aj na jej predpoveď, že určite bude pršať. Vedel, že mu